

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะภาษาอังกฤษทางด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียน ก่อนและหลังการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 30 คน ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนทองสวัสดิ์วิทยาจารย์ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการสอนตามขั้นตอนของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำนวน 4 แผน แผนละ 10 คาบ คาบละ 30 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทักษะภาษาอังกฤษทางด้านการอ่านและการเขียนหลังจากเสร็จสิ้นการสอนแต่ละแผนการสอน ประกอบด้วยแบบทดสอบการอ่านออกเสียง แบบทดสอบการอ่านจับใจความ แบบทดสอบการเขียนตามแบบและผลงานหนังสือเล่มเล็กของนักเรียน และแบบวัดความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังการเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คะแนนเฉลี่ย ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะภาษาอังกฤษทางด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา พบว่านักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดคือ ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม จำนวน 29 คน มีนักเรียนจำนวน 1 คนไม่ผ่านเกณฑ์
2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา พบว่านักเรียนมีความวิตกกังวลหลังการเรียนต่ำกว่าก่อนการเรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นสำคัญที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. หลังจากเรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแล้ว

นักเรียนมีคะแนนทักษะภาษาอังกฤษทางด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดคือ ร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม มีนักเรียนเพียง 1 คนเท่านั้นที่ไม่ผ่านเกณฑ์ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่เด็กขาดเรียนบ่อยมาก ทำให้ไม่สามารถร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ตามขั้นตอนโดยตลอดและมีผลงานไม่ครบถ้วน จึงทำให้มีคะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Walker, Bartlette, Rattanawich (1984, p. 58) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสามารถอ่าน เขียนและพัฒนาทักษะการฟังและการพูดได้ดี มีความสนใจในการอ่านมากขึ้น สามารถจดจำคำศัพท์ คำพูด ตลอดจนบทสนทนาจากหนังสือได้ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากปัจจัยสำคัญดังต่อไปนี้

ประการแรกเริ่มจากเนื้อหาบทเรียนนำที่ได้มาจากการสำรวจความสนใจและความต้องการของนักเรียนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นอยากเรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองสนใจ รวมทั้งภาษาที่ง่าย ๆ ไม่เป็นทางการ ไม่เคร่งครัดเรื่องกฎไวยากรณ์ของเนื้อหา นับว่าเป็นการให้ปัจจัยป้อนที่สามารถเข้าใจได้แก่ผู้เรียนตามหลักการของแนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติที่ Krashen (1983, as cited in Richards and Rodgers, 1988, p. 131) ได้เสนอสมมติฐานว่า เมื่อนักเรียนได้รับปัจจัยป้อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ นักเรียนย่อมสามารถรับรู้ภาษาได้ดี และมีการพัฒนาภาษาอย่างถูกต้อง นอกจากนี้เป็นเนื้อหาที่ยึดหลักการตามแนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร โดยเน้นบริบทภาษาที่ปรากฏในชีวิตประจำวันของนักเรียนในสถานการณ์ต่างๆ ที่นักเรียนนำไปใช้ได้จริง จากการสังเกตนักเรียนนำความรู้ที่ได้จากเนื้อหาบทเรียนต้นๆ ไปใช้ในการอ่านและการเขียนในระยะต่อมา

ประการที่สอง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นไปตามหลักการแนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบสื่อสารที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นแหล่งความรู้คอยช่วยเหลือนักเรียนในการทำกิจกรรม รูปแบบกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมกลุ่ม ดังนั้นนักเรียนจึงมีโอกาสดำเนินการแสดงออกทางภาษาอย่างเต็มที่ จากการสังเกตตลอดระยะเวลาที่ทำการสอน ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าจากการทำงานเป็นกลุ่ม นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้และช่วยเหลือกันในการทำงาน มีการใช้ภาษาอังกฤษในการสนทนาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ กลัวเสี่ยงที่จะใช้ภาษาในการสื่อสารแม้ว่าบางครั้งอาจจะใช้ไม่ถูกต้อง แต่เพื่อนๆ จะคอยช่วยเหลือและแก้ไขให้เสมอ แสดงว่านักเรียนมีการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดไปด้วย ในการจัดขั้นตอนการเรียนการสอนของวิธีการสอน

แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเน้นการฝึกทักษะการอ่านที่ถูกต้องและเป็นไปโดยธรรมชาติตามหลัก ทฤษฎีการสอนอ่านให้แก่ผู้เรียน นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านของตนเองได้ สังเกตจากการแสดงออกทางภาษาของนักเรียนในทุกขั้นตอนเช่น การตอบคำถาม การลำดับ ขั้นตอน รวมทั้งการนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในการเขียนด้วย ที่น่าสนใจคือ นักเรียนมีความ สนใจในการอ่านเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการยืมหนังสืออ่านเพิ่มเติมไปอ่านเองของนักเรียน

ประการสุดท้ายคือ การจัดสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนา ทักษะภาษาอังกฤษ เริ่มจากการจัดชั้นเรียนที่เหมาะสมทำให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างครูกับ นักเรียน ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางภาษา มีการซักถามและขอความช่วยเหลือจากครูใน เรื่องการออกเสียง ตลอดจนความหมายของคำศัพท์ใหม่ที่ค่อนข้างยาก การจัดห้องเรียนให้มี ที่ว่างให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆ มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทต่างๆ และพจนานุกรมจัดไว้ให้ ในมุมหนังสือ รวมทั้งอุปกรณ์ในการฝึกเขียนและวาดภาพที่นักเรียนชอบ ทำให้นักเรียนสามารถ หาความรู้จากรอบๆ ห้องเรียนที่ ซึ่งเป็นการส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียน ทำให้นักเรียน รู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนานไปกับการเรียน คลายความวิตกกังวลในการเรียน ซึ่งส่งผลต่อการ พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้ดีขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนจากการ รวมกลุ่มของนักเรียนในการอ่านหนังสือนิทานเรื่องอื่นๆ ที่ไม่ใช่บทเรียนนำ ซึ่งนักเรียนแสดงให้เห็นว่ามีความสุข ความเพลิดเพลินในการอ่าน โดยมีการเล่าเรื่องที่ตนเองอ่านให้แก่เพื่อนๆ ที่ยัง ไม่ได้อ่าน นอกจากนี้นักเรียนมีพัฒนาการในการเขียนเพิ่มขึ้นจากระยะเริ่มเรียนกล่าวคือ ในการ ทำหนังสือเล่มเล็กเล่มที่ 1 และเล่มที่ 2 นั้นยังเป็นการเขียนเรื่องและวาดภาพเลียนแบบหนังสือ เล่มใหญ่ที่เป็นหนังสือบทเรียนนำอยู่ ส่วนเล่มที่ 3 นักเรียนบางคนสามารถเขียนเรื่องและวาด ภาพขึ้นมาใหม่ได้ ในเล่มที่ 4 ซึ่งเป็นเล่มสุดท้ายนั้น นักเรียนส่วนใหญ่สามารถเขียนเรื่องใหม่ และวาดภาพได้เองทั้งหมดถึงแม้ว่าจะยังมีเค้าโครงเรื่องเดิมอยู่ก็ตาม ในการค้นคว้าคำศัพท์ต่างๆ นักเรียนสามารถค้นคว้าด้วยตนเอง มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ที่สำคัญนักเรียนชอบ กิจกรรมการทำหนังสือเล่มเล็กมากและพยายามผลิตผลงานของตนเองอย่างเต็มที่ สังเกตเห็นได้ จากหนังสือเล่มเล็กที่สวยงาม น่าอ่าน มีพัฒนาการทางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ดังนั้นสรุปโดยรวมแล้วกระบวนการเรียนการสอนของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ ภาษาสามารถพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาแล้วมี คะแนนความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษหลังเรียนต่ำกว่าก่อนเรียน ซึ่งเป็นไปตาม

สมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสามารถทำให้ความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนลดลงได้ โดยที่ผู้วิจัยสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนในขณะทำการสอนว่านักเรียนมีความสุข สนุกสนานไปกับกิจกรรมการเรียนในทุกขั้นตอน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากปัจจัยสำคัญหลายประการด้วยกันคือ

ประการแรกได้แก่ การจัดสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนการสอนโดยมีครูคอยช่วยเหลือแนะนำ ไม่เครียด นักเรียนได้ร้องเพลง แสดงบทบาทสมมติ เล่นเกมต่างๆ อย่างสนุกสนาน ในการทำกิจกรรมต่างๆ นักเรียนจะได้รับการกระตุ้นให้แสดงออกทางภาษาเมื่อนักเรียนมีความพร้อมเท่านั้น นอกจากนี้การที่นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเองในทุกขั้นตอนของกิจกรรมทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกทางภาษาอย่างเต็มที่โดยไม่กลัวผิด สอดคล้องกับคำแนะนำของ Horwitz (1991) และ Price (1991) ที่เสนอแนะให้ครูผู้สอนจัดสภาพบรรยากาศการเรียนภาษาที่ไม่มีความกดดัน มีการกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกทางภาษาให้มากที่สุด ตลอดจนสามารถยอมรับทั้งความถูกต้องและความผิดพลาดของตนเอง

ประการที่สองได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาตามแนวการสอนแบบสื่อสารที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถทางภาษา ทั้งกิจกรรมการฟังและอ่านนิทาน การลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน การแสดงบทบาทสมมติ การร้องเพลง การเล่นเกมต่างๆ เป็นต้น ทำให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความวิตกกังวลในการเรียนลง สอดคล้องกับงานวิจัยของบุษบา สุวรรณโณ (2539) และรัชนีวรรณ คำเฉลียว (2543) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบและสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้ภาษา มีการส่งเสริมการแสดงออกทางภาษาของเด็กสามารถทำให้ความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนลดลงได้ เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออกถึงความสามารถทางภาษาได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยสำคัญประการสุดท้ายได้แก่ เนื้อหาบทเรียนที่เป็นภาษาง่ายๆ ไม่เป็นทางการ ไม่เน้นกฎเกณฑ์ของภาษา อีกทั้งเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจได้โดยง่าย จึงไม่เห็นว่ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ยากจึงทำให้มีความมั่นใจในการแสดงออกทางภาษา ที่สำคัญทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดีและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสมมุติฐานด้านจิตใจของ Krashen (1983, as cited in Richards and Rodgers, 1988, p. 131) ที่เสนอว่า ผู้เรียนที่มีแรงจูงใจและความเชื่อมั่นใน

ตนเองสูง สามารถเรียนรู้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าผู้เรียนที่มีความวิตกกังวลในการเรียน

โดยสรุปแล้วผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นวิธีการสอนที่สามารถทำให้ความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนลดลง ซึ่งมีผลต่อเจตคติในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนโดยตรง กล่าวคือ นักเรียนที่มีความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษต่ำจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยการส่งเสริมทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ในการเตรียมเนื้อหาบทเรียนควรทำการสำรวจความต้องการและความสนใจของนักเรียนเกี่ยวกับประเภทหนังสือและรูปแบบกิจกรรมก่อน เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการและความสนใจที่แท้จริงของนักเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนของครูได้เป็นอย่างดี

1.2 ก่อนเริ่มทำการสอนควรมีการปฐมนิเทศนักเรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อนักเรียนจะได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับและสามารถดำเนินการตามกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นไปตามขั้นตอน นักเรียนจะได้ไม่เกิดความสับสน และเกิดความคล่องตัวในการทำกิจกรรมต่อไป ซึ่งจะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน

1.3 การจัดกิจกรรมเล่นเกมและกิจกรรมทางภาษาในขั้นตอนที่ 5 ไม่ควรใช้เวลานานจนเกินไป อย่างมากไม่ควรเกิน 2 คาบเรียน รวมทั้งควรเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทางภาษาอย่างแท้จริง ไม่ใช่แค่ความสนุกสนานเท่านั้น ตลอดจนควรเพิ่มระยะเวลาในการทำหนังสือเล่มเล็ก เพราะเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้เวลามากพอสมควร ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างนอกเวลาเรียนในการทำกิจกรรมนี้

1.4 การจัดสภาพบรรยากาศการเรียนการสอนควรเอื้อต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มากที่สุด กล่าวคือ มีมุมอ่านหนังสือและมุมเขียนหนังสือให้นักเรียน โดยจัดหนังสือส่งเสริมการอ่าน พจนานุกรม พจนานุกรมภาพและอุปกรณ์การเขียนต่างๆ ให้นักเรียนอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ควรจัดสภาพห้องเรียนให้ว่างพอในการทำกิจกรรมทางภาษาต่างๆ

ที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมต้องเน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางอย่างแท้จริง ไม่ควรสร้างความกดดันในการแสดงออกของนักเรียน แต่ควรกระตุ้นให้เด็กแสดงออกเมื่อเห็นว่านักเรียนมีความพร้อมแล้วเท่านั้น ทั้งนี้คำชมของครูส่งผลต่อการแสดงออกของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ทักษะการฟัง ทักษะการพูด การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.3 ควรทำการศึกษาเฉพาะตัวแปรทางด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective Variable) ซึ่งสอดคล้องกับแนวการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข เป็นคนเก่งและเป็นคนดี

2.4 ควรทำการศึกษาวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ทำการวัดและประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานของนักเรียน